SISEMINISTEERIUM

Jüri Kõrge
Peakontrolör

Teie 06.10.2004 nr 2-7.1-TR/04/1462

Meie 15.11.2004 nr 4.1-3-2/8312

Riigikontroll
Narva mnt. 11a
15013 Tallinn

Vastus kontrollaruande eelnõule nr 2-4/04/112

Austatud härra Kõrge

Tutvusime esitatud kontrollaruande eelnõuga nr 2-4/04/112 "SA Eesti Migratsioonifond majandustegevus".
Riigikontrolli märkused on asjakohased ja valdavalt esitatud ettepanekud aktsepteeritavad.
Kavandame ettepanekute arvestamist 2005.a. Migratsioonifondiga sõlmitavas lepingus (ettepanek 1.1., 1.2 teine ja 4.3 esimene), õigusosakonna 2005.a. tegevuskava väljatöötamisel (ettepanek 1.2.esimene) ja 2006.a. eelarve ettepanekute koostamisel (ettepanek 1.2. teine).
Siseministeeriumi esindaja fondi nõukogus hakkab jälgima ka nõukogule tehtud ettepanekute rakendamist (s.h. ettepanek 4.3. teine osas, mis puudutab fondi juhtimiskulutuste vähendamist).
Ettepanekut 4.3. kolmas ei ole vajaduse kaalutlustel võimalik arvestada, küll aga on vajalik muutunud situatsioonis (EL ühinemine) muuta rändetoetust saavate isikute sihtgruppi.

Täname Riigikontrolli tehtud töö eest.

Jätkuvat koostööd soovides

Margus Leivo
Siseminister

Märt Kraft
Kantsler

A.Schmidt 612 5026
anne.schmidt@sisemin.gov.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 16. 11. 04 Reg.nr 2-7.1-TR/1462/2

SB 034021

Pikk 61
15065 TALLINN
Reg. kood 70000562

Telefon 612 5001
Telefon 612 5002
Faks 612 5087
E-post sisemin@sisemin.gov.ee

Konto 10220027689012
Viite nr 1200000362
Saaja Rahandusministeerium
Eesti Ühispank

SIHTASUTUS
EESTI MIGRATSIOONIFOND

Hr Jüri Kõrge
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 6.10.2004 nr 2-7-1-TR/04/1463
Meie 25.10 2004 nr R04/46

Vastus Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõule "SA Eesti Migratsioonifond majandustegevus"

Austatud peakontrolör Jüri Kõrge

Sihtasutuse Eesti Migratsioonifond Nõukogu (edaspidi ka - Migratsioonifond) tutvus kontrolliaruande "SA Eesti Migratsioonifond majandustegevus" eelnõuga ja esitab alljärgnevalt oma seisukohad ning selgitused kontrolliaruandes esitatud märkuste ja ettepanekute kohta.

Eesti Migratsioonifondi asutas Eesti riik 1992.aastal rändeprotsesside toetamiseks. Migratsioonifondi põhimäärus kinnitati Vabariigi Valitsuse 10. juuni 1992.a korraldusega nr 241-k. Vabariigi Valitsuse 5. mai 1998.a korraldusega nr 380-k kujundati Eesti Migratsioonifond ümber sihtasutuseks nimega Sihtasutus Eesti Migratsioonifond.

Migratsioonifond juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigi seadustest, teistest õigusaktidest ja põhikirjast. Kuna globaliseeruvas maailmas toimub pidev rändeprotsesside muutumine, siis Migratsioonifondi nõukogu toetab Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõus sisalduvat ettepanekut täiendada õigusakte, sealhulgas soovitust sätestada seaduse tasemel rändetoetuste maksmise põhinõuded. Sealjuures peame aga ennatlikuks kontrolliaruande eelnõus sisalduvat ettepanekut kaaluda Migratsioonifondi tegevuse jätkamise vajalikkust eeldusel, et toetusi võiks maksta välja ka Kodakondsus- ja Migratsiooniamet. Migratsioonifondi nõukogu on seisukohal, et Migratsioonifondi tegevust enam kui kümne aasta vältel ei saa vaadelda üksnes toetuste maksmisena ligemale 25 tuhandele rändeprotsessis osalenud inimesele. Sihtasutus Eesti Migratsioonifond lähtub oma tegevuses põhiseaduse preambulaga riigile pandud kohustusest tagada eesti rahvuse ja kultuuri säilimine läbi aegade. Migratsioonifondi tegevus abistab riiki selle kohustuse täitmisel. Põhiseaduse § 34 sätestab iga eestlase õiguse asuda Eestisse elama. Sellest põhiseaduslikust õigusest tuleneb ka (moraalne) kohustus neid selles abistada. Seoses Eesti liitumisega Euroopa Liiduga on juba lähiaastatel võimalikud rändeprotsessides teatavad arengud, mis on õiguslikult reguleerimata ja mida pole võimalik alati ette näha ning mille lahendamiseks Migratsioonifondi kui mitteriikliku institutsioonil võiksid olla riigiasutuste kõrval paremad võimalused.

Kuigi remigreerumise protsess on viimastel aastatel mõnevõrra aeglustunud, säilib vajadus Eesti riigi poolseks tegevuseks ja vastava toetuse koordineerimiseks ka edaspidi. Oleme arvamusel, et Eesti riigi poolse toetuse suurenemise korral võiks senisest märksa suurem arv inimesi avaldada

Paavli 1/Kopli 33
10412 TALLINN
Registrikood 90000937
fond@migfond.ee
Tel 650 5941
Faks 650 5942

RIIGIKONTROLL
Kirjapäev 26.10.04 Reg.nr 2-7.1-TR/04/1463-2

soovi remigreerumiseks oma etnilisele kodumaale. Olenevalt ühiskondlik-poliitilisest hoiakust selles küsimuses, võib Migratsioonifond oma tegevust selles valdkonnas märkimisväärselt aktiviseerida, see on aga suurel määral seotud Migratsioonifondi rahaliste võimalustega. Nõukogu leiab, et Migratsioonifond ei ole seni veel ammendanud kõiki võimalusi koostööks vastavate ametiasutustega Eestis ebaseaduslikult viibivate isikute probleemide lahendamisel, samuti kinnipidamiskohtadest vabanenute ja pensionäride väljarände toetamisel, ühise tegevuse arendamisel rahvusvahelise migratsiooni-organisatsiooniga IOM jpm. Seetõttu on Migratsioonifond taotlenud riigieelarvest täiendavate vahendite eraldamist, millele on viidatud kontrolliaruande eelnõus.

Migratsioonifondi nõukogu toetab Riigikontrolli ettepanekut muuta juhatuse tegevus senisest veelgi tõhusamaks sisekontrolli meetmete rakendamisel. Samas aga märgime, et vastavalt Migratsioonifondi 2003. ja 2004.aasta tegevuskavale on juhatus teostanud rändetoetusteks ning Migratsioonifondi teisteks tegevusteks ettenähtud vahendite sihipärase kasutamiseks regulaarselt sisekontrolle. Kontrolli läbiviimisel on lähtutud nõukogu 16. detsembri 2002.a otsusega kinnitatud migratsiooni rahalise toetamise põhimõtetest ning selle alusel juhatuse otsusega 20. detsembril 2002.a kinnitatud rändetoetuste taotlemiseks vajalike dokumentide loetelust, taotluste menetlemise ja väljamaksmise korrast.

Nõukogu ja juhatus on pidanud oluliseks range kontrolli kehtestamist Migratsioonifondi rahade kasutamise üle. Juhatus on analüüsinud raamatupidamisteenust osutava OÜ Aristata tööd ja esitanud ettepanekud selle täiustamiseks. Selle tulemusena sõlmiti 18. juunil 2003.a raamatupidamisteenuse osutamise uus leping, mis täpsustab veelgi raamatupidamisalaste toimingute läbiviimist ja korda ning säästab ühtlasi Migratsioonifondi poolt selleks eraldatavaid vahendeid. Seoses uue raamatupidamisseaduse jõustumisega kinnitas juhatus 7.juulil 2004.a Migratsioonifondi ajakohastatud raamatupidamise sise-eeskirjad. Selles sätestatud finants-majanduslike regulatsioonide kohaselt on rahade kasutamisega seonduv muutunud märksa selgemaks. Sellega on ühtlasi kõrvaldatud ka Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõus märgitud puudus, mille kohaselt varasemalt ei olnud piisavalt täpselt fikseeritud Migratsioonifondi eelarves vajalike vahendite olemasolu kontrollimine majandustehingute sooritamiseks ning vastavate tehingute viseerimine.
Migratsioonifondi nõukogu nõustub kontrolliaruande eelnõus märgituga, mille kohaselt varasemalt ei olnud sularaha kasutamine piisavalt reguleeritud. Peamiselt on sularaha kasutatud toetuste maksmiseks. Vajadus mõningatel juhtudel rändetoetuste sularahas maksmiseks säilib ka edaspidi. Sularaha kasutamise täpseks kindlaksmääramiseks ja kontrolli tugevdamiseks selle üle töötas juhatus välja ja kinnitas 15.juunil 2004.a detailsed kassaeeskirjad, mille kohaselt teostatakse regulaarset kassakontrolli.
Migratsioonifondi poolt rakendatud sisekontrolli meetmete tulemusi kajastab audiitori järeldusotsus Migratsioonifondi 31. detsembril 2003.a lõppenud majandusaasta kohta, mille kohaselt ei sisalda raamatupidamise aastaaruanne olulisi vigu ja ebatäpsusi, mistõttu see kajastab olulises osas õigesti ja õiglaselt Migratsioonifondi finantsseisundit.

Kontrolliaruande eelnõus on õiglaselt rõhutatud, et Migratsioonifondi tegevuse põhieesmärgiks on lisaks rändetoetuste maksmisele ka selleks raha hankimine. Kuigi 2003. aastal ei õnnestunud lisaks riigieelarvelistele eraldistele muudest allikatest Migratsioonifondi eesmärkide täitmiseks täiendavaid vahendeid saada, siis märgime juhatuse tööd selle ülesande täitmise nimel. Migratsioonifondi nõukogu ja juhatus peavad väga oluliseks 1998. aastal ebaseaduslikult Regionaalkapitalile Maa &Vara välisabi korras saadud vahendite laenamist ning raamatupidamises "lootusetu võlana" arvel olnud 1,8 miljoni suuruse laenu tagasisaamist. Juhatuse sihikindla tegevuse tulemusena tagastati 24. märtsil 2003.a Migratsioonifondile 1,8 miljoni krooni suurune laen, millele lisandus täiendavalt intressidena Migratsioonifondi arvele 200 036 krooni.

Lisaks tagasisaadud laenule on taotletud raha eraldamist uurimistööde läbiviimiseks mitmetelt Eestis asuvatelt välisesindustelt, kellega jätkuvad läbirääkimised soovitud tulemuse saavutamiseks.

2003. aasta märtsikuus töötati nõukogu ja juhatuse koostöös välja Migratsioonifondi tegevuse perspektiivne arengukava aastateks 2003 kuni 2007, mis esitati 19. mail 2003.a siseministrile. Perspektiivne tegevuskava on aluseks igaks kalendriaastaks koostatavale täpsustatud Migratsioonifondi tegevuskavale, milles on nähtud ette konkreetsete tegevuste läbiviimise eest vastutajad ning täitmise tähtajad. Samas Migratsioonifondi nõukogu märgib, et kogu Migratsioonifondi töö ei ole numbriliselt või mõnedes muudes ühikutes mõõdetav, nii nagu see ei ole võimalik integratsiooniprotsessi enamikes valdkondades.

Migratsioonifondi tegevuse põhieesmärkide, rände- ning integratsiooniprotsesside toetamise kõrval pidas Migratsioonifondi nõukogu vastavalt kinnitatud tegevuskavale vajalikuks keskenduda ka rännet korrastavate ja suunavate protsesside tundmaõppimisele ning nende mõjutamise võimaluste väljaselgitamisele. Selle eesmärgi saavutamiseks tegi nõukogu juhatusele ülesandeks tegeleda võimalike uurimistööde algatamise lähteülesannete projektide läbivaatamiseks esitamisega. Juhatus esitas lähteülesande koostamise ettepaneku mitmetele oma ala asjatundjatele. 11. novembril 2003.a toimunud nõukogu koosolekul otsustati ühehäälselt võtta töösse kaks projekti, mille lähteülesanded koostasid Jaan Tõnissoni Instituut ja OÜ Almacon. Nõukogu tegi juhatusele ülesandeks sõlmida vastavalt väljavalitud lähteülesannetele lepingud uurimistööde teostamiseks. Nõukogu pidas oluliseks uurimistööde seotust Migratsioonifondi tegevuse strateegiliste eesmärkidega. Uurimistööde lõppetapil on töögruppidel kavas korraldada küsitluste läbiviimine. Migratsioonifondil on kavas vähemalt üks uurimistöö avaldada trükisena. Migratsioonifondile teadaolevalt teisi migratsioonialaseid uurimistöid Eestis käesoleval ajal ei teostata. Migratsioonifondi nõukogu toetab Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõus esitatud ettepanekut kehtestada edaspidi sihtasutuse poolt uurimistööde ettemaksu protsentuaalne suurus. Nõukogu peab õigeks kaasata uurimistöödele oma ala spetsialiste, sõltumata nende osalemisest äriühingute või mõnede teiste ettevõtete ja asutuste töös.

Migratsioonifondi edasise tegevuse perspektiive ei ole käsitletud ainult uurimistöödes. Vastavalt tegevuskavale on neid teemasid arutatud Migratsioonifondi poolt korraldatud konverentsidel ja seminaridel, kus teemadel "Rändeprotsesside võimalikud arengud Eesti liitumisel Euroopa Liiduga", "Euroopa Liidu migratsiooniprotsessid" on esinenud ettekannetega rändeprotsesside asjatundjad, Riigikogu liikmed, Euroopa Komisjoni Eesti esinduse, Riigikantselei Eurointegratsiooni Büroo, Siseministeeriumi, Justiitsministeeriumi, Välisministeeriumi, Kodakondsus- ja Migratsiooniameti, Piirivalveameti, Kaitsepolitseiameti jt esindajad.

Täname meeldiva koostöö eest.

Lugupidamisega

Andres Hiie
Nõukogu esimees

Lisa: Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõu kohta esitatav tegevuskava 1 lehel.

LISA:

Sihtasutus Eesti Migratsioonifond **vastusele Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõule**
"SA Eesti Migratsioonifond majandustegevus"

Riigikontrolli esitatud märkuste ja ettepanekute rakendamise kava

Jrk	Riigikontrolli ettepanek fondi nõukogule	Rakendatav meede	Täitja	Tähtaeg
1.	Täiendada rändetoetuste maksmise tingimusi, taotlemiseks vajalike dokumentide loetelu, nende registreerimise ja kontrollimise protseduure, sh sularahas väljamakstavate toetuste osas	1.1 Juhatuse liikmed kaastakse otsustusprotsessi toetuste maksmisel, milleks tehakse vastavad muutatused: 1.1.1 nõukogu 16.12.2002. a. otsusega kinnitatud "Migratsiooni rahalise toetamise põhimõtetes"; 1.1.2 juhatuse otsusega 20.12.2002. a. kinnitatud "Rändetoetuste taotlemiseks vajalike dokumentide loetelu, taotluste menetlemise ja väljamaksmise korras"; 1.1.3 juhatuse otsusega 7.07.2004. a. kinnitatud "Raamatupidamise sise-eeskirjades"; 1.1.4 juhatuse otsusega 15.06.2004. a. kinnitatud "Kassa eeskirjas" 1.2 Toetuse taotluse esitamiseks vajalike dokumentide loetellu tehakse täpsustused selliselt, mis võimaldavad taotluse esitaja poolt fondile esitatud andmeid reaalselt kontrollida	Nõukogu	31.03.2005
2.	Vaadata üle olemasolev juhatuse ja tegevdirektori tööjaotus rändetoetuste menetlemisel, järgides kohustuste lahususe põhimõtet	2.1 Juhatuse ja tegevdirektori tööjaotus vaadatakse üle, milleks tehakse vastavad muudatused: 2.1.1 nõukogu 16.12.2002. a. otsusega kinnitatud "Migratsiooni rahalise toetamise põhimõtetes"; 2.1.2 juhatuse otsusega 20.12.2002. a. kinnitatud "Rändetoetuste taotlemiseks vajalike dokumentide loetelu, taotluste menetlemise ja väljamaksmise korras"; 2.1.3 juhatuse otsusega 7.07.2004. a. kinnitatud "Raamatupidamise sise-eeskirjades"; 2.1.4 juhatuse otsusega 15.06.2004. a. kinnitatud "Kassa eeskirjas"	Nõukogu	31.03.2005
3.	Kehtestada sihtasutuse poolt uurimistööde tellimiseks kindlad protseduurid ja lepingulistele uurimistöödele ettemaksu piirmäär (protsentuaalne suurus)	3.1 Juhatusele tehakse ülesandeks uurimistööde tellimise protseduuride väljatöötamiseks ja kinnitamiseks	Nõukogu	24.01.2005
4.	Nõuda juhatuselt tehingute tegemisel tõhusamate sise-kontrollimeetemete rakendamist, sh tegevdirektori ja registripidaja ametijuhendi kinnitamist ning juhatuse liikmete osalemist toetuste maksmise menetlemisel	4.1 Juhatusele ja tegevdirektorile tehakse ülesandeks koostada vastavalt juhatuse ja tegevdirektori ning registripidaja vahel 02.01.2001. a. sõlmitud töölepingu punkti nr 2 p 2.3 kohaselt tegev - direktori ja registripidaja ametijuhendid	Nõukogu	17.12.2004

Andres Hiie
Nõukogu esimees

21. oktoobril 2004. a.